

הקו שלך למידע חינוכי

גילון 431 ♦ יז' שבט תשס"ח-כד' שבט תשס"ח ♦ 24.1.2008-31.1.2008 ♦ משוגר למונויים בלבד
מו"ל ועורכת: סיגל בן-ארצ'י | עורך: מיכל חביב | המערכת: זיהת 4 יבנה | טל. 6354484-03 | פקס. 6812066-5050

בעקבות המכרז החדש; המשע לפולין - לעשירים בלבד?

השתתפות במשע לתלמיד תתייקר ב-1,500 ש"ח לפחות

הנוכחי, בניגוד למכרזים הקודמים, גם תשלום של 250 ש"ח עבור פעילות הכננת התלמידים למשע המתיקי מות בארץ. הסיבה לכך היא טענות רבות של הורים, כי עבור פעילות הכנה נגבה מהם סכום של 300-900 ש"ח לתלמיד, שאנו כולל במחיר הנשיעה. במכרז החדש נקבע, כי התשלומים עבור הכנה למשע יהיה באחריות חברות הנשייעות, אך הנושא החינוכי של הפעולות ומוקם ערכתה יקבע על ידי ביתיה"ס. במכרז החדש גם נכלל לראשונה סעיף המחייב לויו רופא לכל משלחת תלמידים, מה שיקר את עלות הנשיעה לתלמיד בכ-57 ש"ח. כמו כן חובו התלמידים בתוספת תשלום של 250 ש"ח עבור מזון כשר. בגין זה ניתנה עד כה לבתייה"ס אפשרות בחירה, שבוטלה על פי החלטת ועדת החינוך של הכנסת.

בשל ההתקיירות במחרירים, גם החליטו שרת החינוך ומנכ"לית משה"ח לבסס חלק מעלוות המשע לפולין, בסכום כולל של 3 מיליון ש"ח. הבסוס יעמוד על 505 ש"ח לתלמיד. לדעת לוי, הפתרון הנוכחי הוא לקבוע מכוסות השתתפות במשלחות, שייצמכו במידה ניכרת את מספר התלמידים היוצאים לפולין, שעמד אشتקד על כ-27 אלף תלמידים. לטענתו, בת"ס רבים לא עורכים כל מיוני לתלמידים היוצאים במשלחות, ולכן יש אירועים לא מעטים של התנגדות לא נאותה.

לדעת ראש מינהלת פולין, לאחר קביעת המכוסות, צריכה המדינה לבסס במידה רבה או אף במלואן את עלויות משלוחות התלמידים. לוי מכחיש טענות של הורים, כי הם נדרשים לשלם את כל עלות המשע לפני היציאה לפולין. לדבריו הורים נדרשים לשלם לפני המשע רק 50% מההוצאות. ראש מינהלת פולין מציע למנהלי ביתיה"ס להתמקח עם החברות המארגנות את המשלחות על העלוות ומספר התשלומיים. לטענתו, בת"ס שינהלו משא ומתן בחוקמה, יוכל להציג גם 10 תשלומיים.

בתגובה להעלאת מחירי הנשייעות לפולין, הודיע פורום מועצות ההורים היישובית, כי הוא שוקל לקרוא להורים שלא לשנות את ידיהם לפולין.

משה"ח פרסם השבוע את תוכנות המכרז החדש לחברות הטילום המארגנות את משלוחות התלמידים לפולין. על פי הפרסום, תהיה העלות המקסימלית של המשע לפולין לתלמיד, המשתתף במשלחת בת שבוע, כ-6,400 ש"ח; 4,591 ש"ח עבור הוצאות השהייה וכ-1,900 ש"ח נוספים (480 דולר) עבור כרטיס הטיסה. מדובר בהתיקרות של כ-1,500-2,000 ש"ח בעלות המשע לתלמיד בהשוואה לשנים קודמות. בריאון ל��' לחינוך, אומר ראש מינהלת פולין במשה"ח, יוסי לוי, כי בשל ההתקיירות שקל משה"ח לבטל את סבב הנשייעות הנוכחי. אבל לאחר שהתברר כי בת"ס רבים ואלפי תלמידים כבר נערכים לצאת לפולין בחודשים הקרובים, הוחלט שביטול אינו אפשרי. המשע לא בוטל גם בשל סיבה נוספת; ביטול המשע בעיתוי זה היה גורם לסערה ציבורית.

עם זאת, הגביל משה"ח את המכרז החדש לחודשים פברואר-מאי 2008 בלבד, והקים ועדת ציבורית שתשקל מחדש את כל נושא משלוחות התלמידים לפולין. בראש הוועדה עומד חשב משה"ח לשעבר, מוטי מרוז, ומשתתפים בה מנהלי בת"ס ונציגים מארגוני הנצחת השואה. לדבריו לוי, להורים אין נציגות בוועדה הציבורית, מפני שאין כיוום נציגות רשמית של ההורים במערכת החינוך.

המחלצות הוועדה יוגשו לשרת החינוך בעוד כחודשיים, ובהתאם להן יגובש מכרז חדש לארגון משלוחות התלמידים. לדבריו לוי, הקמה הוועדה הציבורית מפני שמחניה ערכית החלטה של משה"ח להפסיק או להפסיק את המשלוחות לפולין הפקה לבתיי אפרורית. "אם נפסיק את המפעל יבואו אלינו בטענות, שנחנו קוטעים מפעל שערכו החינוכי עצום, אך אם נמשיך בעלוות כה גבוהה – יבואו אלינו לשלם עבורי", הוא מסביר.

במשה"ח מסבירים, כי ההתקיירות חלה ברובה בגל עליית מחירי השירותים בפולין. לדברי ראש מינהלת פולין, בכלל במקרה

בת"ס גבו תשלום שנאסר עליהם

הפיוק. המוסד אינו רשאי לגבות תשלום. עם זאתמצא קו לחינוך, כי למרות האיסור גבו חלק מבתייה"ס את תשלום ההורם כבר בתחילת השנה. באחת הערים במרכז, למשל, גבו מס' תיכונים את התשלומיים למרות שנאסר עליהם. בתגובה לפנייה"ס העיתון נמסר ממשה"ח, כי אחר אפיק מעודכן ואכן בביתיה"ס שבhem עולה הכתובית אינם מורשים לגבות את תשלום ההורם. עוד נמסר ממשה"ח, כי הממונה על תשלום ההורם משרד, ד"ר חגית מאיר, הנחתה את הרפורנית המחויזת לבדוק את הנושא לאלאר ועם סיום הבדיקה יפעל המשרד בהתאם.

אתר משה"ח "אפיק פרסום חזר תשלום" הוקם כדי לאפשר להורים לצפות בחזרי התשלומיים המאושרם של ביתיה"ס. באתר ניתן לבדוק אם הסכומים, שגביה ביתיה"ס בפועל, הם אכן הסכומים שהותרו לו לגבייה על פי חזר מנכ"ל. את הבדיקה ניתן לבצע על ידי הקלדת שם ביתיה"ס, שלב החינוך ושם הרשות המקומית.

בבדיקה שערך קו לחינוך נמצא, כי בהקשת פרטיהם של ביתיה"ס על יסודות לא מעטים באתר נחסמת הכנסה לננתונים וועלה הכתובית "חזר התשלומיים של המוסד עדין לא אושר על ידי

ההורים משביתים את ביה"ס למחוננים בשלומי

כללו בניית CITOT חדשות וחדרי שירותים, החדרת קוו תקשורת באדמה ועובדות פיתוח בחצר. לדברי שמחון, לאחר השיפוץ אישר ייעץ הבטיחות של המחו"ז שהמבנה ראוי ובטיחות. מנהלת המחו"ז הוסיפה, כי מכוחו של רצון טוב, אף הסכימה באופן חריג לזמן ייעץ בטיחות נוסף מהחו"ז מרכז, לאחר שההורים טענו שאין סומכים על ייעץ בטיחות שלUCH מרכז. לדבריה גם ייעץ זה קבע כי המבנה מתוחזק ברמה טובה. מנהלת המחו"ז הוסיפה, כי תוך שבועיים יתוקנו ליקוי בטיחות שעדיין קיימים בבייה"ס, ובתוך חודשיים יותר בבייה"ס הצידם החסר.

"חציו הדרך" לפ羅יקט מרכז המצויינות

ההשתתפות בחוגים במרכז המצויינות פתוחה לכל תלמיד ולא רק לתלמידים מצטיינים. לדבריה, עלות ההשתתפות בחוגים היא סמלית בלבד, ונקבעת על פי מצבו הסוציאאקונומי של היישוב ותושביו; העלות השנתית לחוג במרכז המצויינות בוואדי סאלאה, למשל, היא 50 ש"ח בלבד. העלות המקסימלית לתלמיד ביישובים מבוססים יותר היא 270 ש"ח לשנה.

הבעיה העיקרית של פרויקטים חינוכיים דומים, הנתמכים על ידי תורמים, היא חוסר ההמשכיות; הפרויקטים נסגרים בתום פרק הזמן שהוקצה להם, והתלמידים שנחנכו מהם נשאים ללא פעילות חלופית. האם צפוי למרכז המצויינות של אורט גורל דומה בתום שלוש שנים הפרויקט? או רבתיחה שהפרויקט יימשך גם לאחר תום התקופה, מכיוון שקיים מוחיבות של רשות אורט לדאוג להשגת המשאים למטרה זו.

בביה"ס למחוננים בשלומי לומדים 225 תלמידים יהודים וערבים מהגליל המערבי. ביה"ס מושבת על ידי ההורים כבר למשך שלושה חודשים, למרות שיפוצים נרחבים שנערכו בו במהלך הקיץ האחרון. השבע קיימת ועדת החינוך של הכנסת ישיבה, שעסקה בעננת ההורים שמבנה ביה"ס אינו בטיחות. ההורים טענו בישיבה, כי למרות השיפוץ עדין שיש ביה"ס ליקוי בטיחות וגם מחסור בצדוק ובעקבות. מנהלת מהחו"ז צפונ, אורנה שמחון, אמרה בישיבה, כי מבנה ביה"ס שופץ על ידי משה"ח והרשות המקומית בעלות 1.6 מיליון ש"ח. עבודות השיפוץ של המרכז

אורט ישראל ערכה בשבוע שעבר עבכו כנס לציון סיום מחיצת פרויקט מרכז המצויינות. הפרויקט, שהחל לפני כנה וחצי, כולל 11 מרכזי מצינוות קהילתיים הפזרים ביישובים בפריפירה. מטרת הפרויקט היא לחשוף את קהילת היישובים למגוון חוגים בתחום מדעים וטכנולוגיות מתקדמות, כמו אסטרונומיה ורפואה. מרבית החוגים מיועדים לילדים ובני גוער. במסגרת הפרויקט גם מוכשרים בני נוער כמדריכי חוגים לילדים ואוכלוסייה הבוגרת. פרויקט מרכז המצויינות מתמך על ידי: חברת א.ד.יב., הסוכנות היהודית וארגוני אשליים של חברי. במהלך האירוע, הציגו ילדים, המשתתפים בחוג החל במרכז המצויינות בקריית מוצקין את הלויין "ויאלו" שהם מפתחים. ילדים ממרכז המצויינות בעפולה הציגו את חוג חווידע, שבו משתתפים גם ילדים נכדים. לדברי הממונה על הפרויקט בראשות אורט, סמדר אורט,

מחקר של מכון יצמן קובלע: שיטת "משתלם בטבעיים" במכון הראשון

זכתה במכון הראשון בכל אחת מ-36 הcientot שנבדקו. מעוניין לציין כי בעוד ששיעור הלימוד האחרות פותחו ע"י אנשי אקדמיה ומכוויי מחקר, הרי שמאחורי שיטת 'משתלם בטבעיים' עומדות שתי מורות חרדיות, חיה ברג וחנה מנ, שדבריהן נוסחת הצלחה שלן היא השפה הפרקטית-אקטואלית; "אנחנו פיתחנו שיטה שבה אנחנו מדברים אל הילד בגובה העיניים, עם דוגמאות ותרגילים שגורמים לו להעתין בשאלת ולדcout לפרטה". לדברי אנשי "משתלם בטבעיים" גם ב מבחני המיצ"ב שנערכו לאחרונה זכו תלמידי בית ספר הלמדים בשיטת 'משתלם בטבעיים' בציונים גבוהים ביותר. חשוב גם לציין, כי 'משתלם בטבעיים' הצלחה בולטת במגזר הערבי והדרוזי.

לדברי אנשי 'משתלם בטבעיים', גורם בכיר בתחום החינוך אמר להם כי מדובר בתוצאות מדיהיות: "אני מעוריך", אמר להם הגורם, "שבתו' שנה-שנתיים כל בית הספר יעבור ללמידה בשיטת 'משתלם בטבעיים'. לאור הפעם העצום של שיטה זו לעומת האחרות, ראוי היה שמשרד החינוך בעצמו ייזום קריאה לכל מוסדות החינוך ללמידה בשיטת 'משתלם בטבעיים'".

מצ"ב קישור לאתר המכון הראשי, בו מופיעות תוכניות המחקר להוראות המתמטיקה לכיתות א-ב:
<http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/Scientist/Mehkar/MediniyutTochniot.htm>

מחקר שבוצע ע"י מכון יצמן
על ידי משרד החינוך מגלה
ש שיטת "משתלם בטבעיים" היא שיטת
הלימוד במתמטיקה הטובה
בeyond. המבחן נמשך 3 שנים
ותוצאותיו פורסמו לאחזרנה.
המחקר נערך בקרוב כיתות
A-B ונדבקו בו 6 שיטות
להערכת חשבון.
זה המחקר המكيف ביותר
שנעשה בשנים האחרונות
ומטרתו היה לסייע
למורים ולהורים לדעת מה
בין השיטות ללמידה
המתמטיקה, הנלמדות ביום בביי הספר, היא הטובה ביותר.
המחקר התפרש על פני 36 בתים ספר מכל חבבי הארץ, על פי חלוקה
של 3 רמות. המחקר כלל צפיות בכיתות וראינונות עם מורים,
ובסיום נערך מבחן הישגים לתלמידים.
בחודש אוקטובר 2007 פרסם משרד החינוך את תוכניות המחקר
באחור המכון הראשי. על פי התוצאות, שיטת 'משתלם בטבעיים'

12% מבחן התלמידים שהשתתפו בתוכנית לשיפור העברית לעולים - היו ילדי הארץ

בתוכנית תסייע להם.

במחקר ההערכה השתתפו 1,764 תלמידים מתוכנית שע"ל וקבעות ביקורת ובها 528 תלמידים בעלי רקע דומה, שלא השתתפו בתוכנית. המחקר מצא, כי 66% מההתלמידים שהשתתפו בתוכנית היו ילדי מדינות חבר העמים, 16% ילדי אתיופיה, 12% ילדי הארץ והשאר עולים מדינות רוחה.

במסגרת המחקר נבחנו התלמידים פעםיים במילויו של השפה שלהם בעברית – בתחילת שנת הלימודים ובסיומו. המבחנים כללו שאלות על שלושה טקסטים; בספרות, בהיסטוריה ובמדוע. המחקר מצא, כי הציון הממוצע של התלמידים ב מבחון בתחילת השנה היה 58. הציון הממוצע ב מבחון סוף השנה היה 57. בחלוקת למקצועות מהם נלקחו הטקסטים נמצא, כי הציון הממוצע ב מבחון על הקטע בספרות היה בתחילת השנה 62 ובסיוםה – 74. הציון הממוצע על הקטע במדוע היה בתחילת השנה 63 ובסיוםה – 73. הציון הממוצע על הקטע בהיסטוריה היה ב一如既ה השנה 49 ובסיוםה – 62. עודמצא המחקר, כי השיפור בהישגים בשפה העברית בקשר להישגים בקשר לתלמידים ילדי אתיופיה היה נמוך יותר מהשיפור בהישגים בקשר לתלמידים מדינות אחרות. המחקר גם מצא, כי התלמידים ששיפורו את הישגייהם במידה רבה ביוטר בתוכנית היו בעלי ותק של 10–2 שנים בארץ, לחבר העמים ומאתיופיה, שהציוון הממוצע שלהם ב מבחני המיוני היה נמוך מ-50. נמצא זה מוכיח, כי השיקולים, שהנחנו את ביתיה"ס לשתף בתוכנית שע"ל תלמידים שלא עמדו ב מבחני הקבלה, היו מוטעים. זאת ועוד, התברר שתלמידים שקיבלו ציון 50 ומעלה ב מבחני המיוני, אך שוטפו בכל תוכנית, לא נתרמו מה השתפות בה והישגיהם ב מבחון בסוף השנה לא עלו. הישגיהם של חלק מתלמידים אלה אף ירדו בבחינה בסוף השנה.

כמעט חצי מהתלמידים שהשתתפו בשנת תשס"ו בתוכנית שע"ל – "תוכנית לשיפור מיומנויות עברית בקרב תלמידים עולים", לא היו שיכים לאוכלוסיית העיר של התוכנית. מדובר ב-1,849 מתוך 4,065 התלמידים שהשתתפו בתוכנית בשנה זו. נתונים אלו ואחרים נחשפו בדי"ח על מחקר להערכת התוכנית, שפרשמה לאחרונה הרשות הארצית למדידה והערכת בחינוך (הראמ"ה). מהדו"ח עולה, כי בגין תבחן הקבלה לתוכנית, היו 12% מההתלמידים שהשתתפו בתוכנית ילדי הארץ, 19% – תושבי הארץ מעל ל-10 שנים, ו-19% נוספים ממשתתפי התוכנית קיבלו ב מבחני המיוני ציון גובה מ-50, ולכן למעשה היו פטורים מלהשתתף בה. הדו"ח גם מצא, כי 662 תלמידים נוספים, שהתאימו לתנאי הקבלה של תוכנית שע"ל, לא שולבו בה.

תוכנית שע"ל מופעלת על ידי האגף קליטת עלייה במשה"ח בכ-190 חטיבות בניינים של החינוך הממלכתי והמלכתי-דתי. התוכנית מתמקדת בשיפור מיומנויות השפה העברית בקרב תלמידים עולים ותיקים, הנמצאים בארץ 10–2 שנים. התוכנית פותחה בשנת תשס"ג, לאחר שמחקר מצא, כי לתלמידים עולים נחוצות 9–8 שנים כדי לסגור את הפער בהישגים בין בין תלמידים ילדי הארץ. המחקר גם זיהה, שמקור הקושי העיקרי של התלמידים העולים היה בהבנת הנgrams של טקסטים מורכבים. במסגרת התוכנית לומדים התלמידים טקסטים מספרי הלימוד שלם במקצועות עתוריים מלל, כמו גיאוגרפיה, היסטוריה וספרות, אך גם במקצועות מעוטי מלל, כמו מדעים ומתמטיקה. הלימודים בתוכנית הם בהיקף של 4 שעות שבועית, ומתקיימים בקבוצות קטנות בנות 8 תלמידים.

דו"ח הראמ"ה מעריך, כי ביתיה"ס שילבו בתוכנית תלמידים שלא עמדו בתנאי הקבלה, בעיקר מהשיקול הפגוגי, כי ההשתתפות

זה רעיון

■ משלבים לימודי אמהרית ורוסית בחיזוק הקשר עם ההורים – בבי"ס عمل 1 בלבד כ-40% מקרב התלמידים הם עולים ותיקים ויצויאי חבר העמים ואתיופיה. לאחרונה יزم ביתיה"ס תוכנית בשם "שפה משותפת", שבמסגרתה לומדים התלמידים את שפת האם שלהם, ואת המורשת והתרבות של עדתם. הפרויקט משתלב בתוכנית הלימודים של משה"ח, שבמסגרתה יבחנו התלמידים בבחינות הבגרות באמהרית וברוסית, ברמת 3–5 יחידות לימוד. מטרות התוכנית הן: לחזק את הקשר בין התלמידים לשפת האם ולתרבותם, ולאחרם אל הוריהם, שרובם אינם שלוטים בשפה העברית. במסגרת התוכנית לומדים התלמידים בקבוצות קטנות, בנות 10 תלמידים כל אחת. השיעורים בשפת האם לקראת בגרות מעוברים על ידי מורים המגיעים

מחוץ ליבה"ס למטרה זו. את התלמידים מלוות גם מדריכות וייעצת ביה"ס. השיעורים בתוכנית פתוחים גם לתלמידים ומורים מביה"ס שאינם יצאי חבר העמים או אתיופיה, אך מעוניינים למדוד את השפota או על התרבות של העולים ממדינות אלו. במסגרת התוכנית גם משתתפים התלמידים העולים והווים בפגשים משותפים, ומכניםים ביחס אירוני הסיגד של יהודית אתיופיה. לדברי מנהל ביתיה"ס, אילן הקاري, המטרה המרכזית של התוכנית, החשובה אף יותר מהברחות בשפת האם, היא בחידוש הקשר של התלמידים עם הוריהם בחיזוקו. לדבריו, ההורם איבדו במידה רבה את הסמכות שלהם בעקבות העלייה לארץ, והתלמידים – את המורשת שלהם.

אזהר מכך זיהו אותה

הצלחה מוכחת + יסיכון רב + ידע + מסירות ואהבה + חיות קטנות = מקצועיות

במרכז הלמידה נערכים קורסים פסיכומטרי לקלוי למידה (מתאים לימייש כספי הפיקודן) **אלהרן גלאגט 6481120-03** קהילת סלונייק 7, נאות אפקה, ת"א

בדברי המנהלת, שוש רינץ, בה"ס חרתה על דגלו את תפיסת "האינטלקטואליזם המרבותי", שעיקרה הוא העצמתו של תלמיד בתחום שבו הוא חזק. הפרויקט מאפשר לתלמידים להציגו לא רק בלימודים, אלה גם במערכות חיים אחרים, כמו שמיירה על ניקיון בית"ס, עזרה לחבר בשיעור התעמלות, קישוט הכתיבה ופעילות נוספת למען הכלל.

הפרויקט הוא חלק מפעולות כוללת של בית"ס לעידוד התלמידים להתנהגות טובה ועזרה לזולת. במסגרת הפעולות גם מעניקה הנהלת בית"ס לכל ראש תשומות הוקחה לתלמידים המצטיינים בתחום זה, ומתעדת את מעשיהם הטובים בספר "זהב" של בית"ס.

במחוז חיפה; "אין אرض בלי דרך ארצ'" – מנהל מחוז חיפה, אהרון צבידה, הודיע החודש למנהל בתיה"ס ולגננות, כי עליהם לפתח ולהפעיל השנה תוכניות מערכתיות לטיפוח האקלים החינוכי, נושא התוכניות יהיה – "אין אرض בלי דרך ארצ'". מנהל המחוז בקש מהמנהלים, כי התוכניות שיפתחו בבתי"ס יציגו נועם הליכות, דרך ארצ', שפה נקייה וכבוד הדדי אצל כל באית בית"ס; מורים ועובדים מנהליים, תלמידים, הורים ואורהים.

מטרות התוכניות הן: הטמעת נורמות התנהגות המבוססות על נימוסים ונועם הליכות; קידום הדיאלוג בין תרבויות כבסיס להקניית ערכים של סובלנות, כבוד והתחשבות; הקניית נורמות דיבור נאותות ומיומנויות של תרבות השיחה והדיאון. במחוז גם הוקמה ועדת, בראשותו של צבידה, שתפקידה יהיה; לנוכח קווים מנהיים לתוכניות הבית ספריות לטיפוח האקלים החינוכי, לאוסף מידע על התוכניות שיפתחו או שכבר קיימות, ולפרנס את הייחודיים והמעניינים שבנה. במקביל יוקם ככל בית"ס צוות שיגבש את התוכנית הבית ספרית. הצוות יורכב ממורים, הורים וחברי מועצת התלמידים.

אוניברסיטת תל-אביב מדינת ישראל
משרד החינוך

Name Your Hero

אי הרים איך?

הנכם מזמינים לכתוב חיבור בתחרות החיבורים
שלקרנות פרס דן דוד.
במסגרת התחרות אתם מתבקשים להגיש הצעות
למוסמדים או תחומיים להם ינתן פרס דן דוד
בשנים הבאות (הפרס הראשון לנער בסך
10,000 ש"ח, ופרס שני 5,000 ש"ח). פרס נכבדים
יוענקו גם לבתי הספר שייעודו הגשת חיבורים
מתלמידיהם.

הגשת החיבורים תימשך עד 29.1.08.

לפרטים נוספים ולמשלוח חיבורים
היכנסו לאתר נער שוחר מדע לכתבות:
<http://e-noar.tau.ac.il>

■ מפתחים את הדמיון והיצירתיות באמצעות תיאטרון בבובות – פרס החינוך לאמונות של משה"ח, הוענק החודש לביה"ס היסודי בן צבי ברחוות. הפרס הוענק לביה"ס על פרויקט בשם "הboveba היא מחשבה בידר", שיזמה ופיתחה המורה לאומנות, לילך ברק. במסגרת הפרויקט, הוקמה על ידי תלמידי בית"ס תערוכה של תיאטרון בובות. מטרות הפרויקט היו; להשתמש בובות כדי לפתח בקרב התלמידים את הביטוי האישני, הדמיון והיצירתיות, ולחשוף אותם לרבת תרבותיות, סיפורו עמים ויצירות אומנות. במהלך העבודה על הפרויקט למדו התלמידים לבנות בובות ותפוארה מחומרם מגוון. כמו כן נוצרה לתלמידים היכולת עם מגוון יצירות אומנות, סיפורו עמים ומשלימים, מהם הם בחרו ונושאים לתיאטרון הבובות שהכינו. התלמידים כתבו את הטקסטים להציגות התיאטרון, ובחרו יצירות מוסיקליות שיילו אותן, כמו "קרנבל החיים", "שולית הקוסם" ו"ארבע העונות".

■ פרס הנער הישראלי בפנימיה – תלמידים משכבות י"ז בכרם הנער ויצו ניר העמק שילד עפולה, מעתה תפים השנה בפרויקט "פרס הנער הישראלי". בפרויקט משלבים; התמקצעות של התלמידים בתחביביהם, פיתוח מנחיות והתנדבות בקהילה. לדברי מנהל הפנימיה, מוטי נתנאאל, מוענקת לכל תלמיד המשתף בפרויקט האפשרות לבחור בתחביב בתחום שהוא אוהב. בין התחביבים שבחרו תלמידי הפנימיה; אימון בחדר כושר, רכיבה על סוסים ואומנות. בתמורה לכך מתחביבים התלמידים להתנדב בקהילה. לדברי נתנאאל, מבקשת הפנימיה להחדיר באמצעות הפרויקט לתלמידים ערכים, שימושו אותם במהלך הלימודים ואחריהם. בפרויקט בניר העמק שולבה עמותת "لتת", שמנחה את המדריכים כיצד להפעיל את התלמידים במסורת סייע בקהילה. פרויקט פרס הנער הישראלי מוחלק לשוש רמות: את הארץ – שבמגרתו מקדים התלמיד שעה שבועית לקהילה ושעה שבועית לעיסוק בתחביב האישני, אותן הכסף – שבמגרתו מקidis התלמיד שעתים שבועית פעילות בכל אחד משני התחומים, ואות הזהב – שבמגרתו מקidis התלמיד שלוש שעות שבועית לכל אחד מתחום. במסגרת הפרויקט גם משתתפים התלמידים בטווילם, שבהם הם מכנים את המסלולים, התכנים והאוכל.

■ ביה"ס הממלכתי-דתי משלבים מורשת ודמוקרטיה – ביה"ס היסודי חמ"ד מירון, לומדים תלמידים מכ-20 יישובי המועצה האזורית מרום הגליל. בשנים האחרונות פיתח בית"ס חזון חינוכי, המשלב את המורשת היהודית וערבי הדמוקרטיה. כדי לקדם את יישום החזון, הוקמה בבית"ס הנהגה משותפת, שבה נוטלים חלק מורים, הורים ותלמידים. במסגרת הפרויקט יוצאים תלמידי ההנאה היא "פרויקט חגים". במסגרת הפרויקט יוצאים תלמידי בית"ס לפני כל חג לפעילויות באחד מישובי המועצה האזורית. בתחילת השנה נקבע צוות עבור מקרוב המורים לכל חג, הוצאות נפגש עם ההורים מהישוב שבו מתוכננת הפעילות, ובונה ביחד איתם את תוכנית האירוע בהתאם למאפייני החג, גיל התלמידים והתנאים ביישוב.

■ תלושי שי כתגמול על התנהגות טובה – ביה"ס הממלכתי-דתי אמר"ת שדי חמד במעלה אדומים, החל בשבוע שעבר פרויקט בשם "חמד של ילד". במסגרת הפרויקט תלושים התלמידים מצוות בית"ס תלושים על התנהגות טובה הרואה לציוון ביחיד. באמצעות התלושים יכולים התלמידים לרכוש פרסים, כמו משחק קופסת, כדורגל, כל כתיבה ודלאות, ב"קיסק" שהוקם למטה זו.

■ אתר חדש של משה"ח מציג סרטי תלמידים – משה"ח
העליה בשבוע שעבר לאיינטראנט אתר חדש בשם "פורטל יצירה
עיריה – Meducation". באתר יוצגו עבודות של תלמידים מגוון
תחומיים ובהם; סרטי גמר, תוכניות רדיו, ציולומים וסיפורות.
האתר גם מרכז מידע על פסטיבלים ותחרויות לתלמידים,
המתקיימות השנה בתחום הקולנוע, התקשרות והאומנות.
באתר גם פורום שבו יכולים התלמידים להביע את דעתם על
התקנים והעבודות המוצגים בו.

מטרות האתר הנ"ז; לחזק את הקשר של משה"ח עם התלמידים, לחת בימה לתוצרי הלמידה של מגמות התקשורות, הקולנוע והאומנות, ולאפשר שיתוף ידע והפריה הדידית בין תלמידים בתחומיים אלה. לאחר כבר הוועלו עשרות סרטוני עלייה ותעודה שייצרו תלמידים מבתי"ס ברחבי הארץ, מספר תוכניות רדיו וగליות צילומי תלמידים בתחוםים; מחול, אומנות וטבע, היצירות באטר ניתנות לדירוג הגולשים, ברוח אתרי הסרטונים הפופולריים באינטראקט. בדף הבית מוצגים הסרטונים שקיבלו את הדירוג הגבוה ביותר. את האתר יזם מפמ"ר המגמות לטכנולוגיות תקשורת, יוסי בר דוד. האתר הוקם בשיתוף עם המפמ"רים לאומנויות ומפמ"ר ירים נספחים.

[כתובת האתר](http://www.edu.gov.il/med):

תלמידי ביה"ס הווירטואלי נפגשים – היחידה לנוער שוחר מעד אוניברסיטת תל אביב, ערכה החדש כנס לתלמידי ביה"ס הווירטואלי למחוגנים. ביה"ס הווירטואלי נוסד על ידי מטה, האגף למחוגנים ומצטיינים במשה"ח ואוניברסיטת תל אביב. בקורסים של ביה"ס לומדים מאות תלמידים מצטיינים מרחבי הארץ, בעיקר כאלה המתגוררים בחו"ל ובחו"מ. מהיחידה לנוער שוחר מדע ומספר, כי השנה לומדים בכיה"ס הווירטואלי תלמידים

חינוך בעולם

בארה"ב; גוברת התנגדות ההורם לשילוב – בישרואל עדין לא הוכרע הדין בסוגיה; איזו מסגרת עדיפה לתלמידים בעלי נכונות שונות – שילוב בחינוך הרגלי או בת"ס של החינוך המיעוד. בימים אלו אף מגבשת ועדת ציבורית בראשות השופטת בדימוס, דליה דורנו, את המלצותיה בנושא זה. גם במערכת החינוך בארץ"ב, שבה מרבית תלמידי החינוך המיעוד כבר משלבים בת"ס רגילים מתחילה שנות ה-90-, נראה שטוגיה זו מתעוררת שוב. כתבה שהתפרסמה לאחרונה בויל סטריט ז'ורナル, מדוחת על התארגנויות לא מעוטות של הורים במדינות שונות בארץ"ב כנגד השילוב. הכתבה מספרת בין היתר על הורים לתלמידי חינוך מיוחד מיעוד בלבד המשולבים בנוי-גראסי, הדורשים להعبرו לכיתות נפרדות את ילדיהם המשולבים בכיתות רגילים. על פי הכתבה, המאבק נגד השילוב חזק במיוחד בנוי-גראסי, מכיוון שלמדינה זו הייתה עד לאחרונה מסורת חזקה של הפרדה בין תלמידי החינוך המיעוד והتلמידים הרגילים. גם כ"ט רק 41% מבין 230 אלף תלמידי החינוך המיעוד בנוי-גראסי משולבים בכיתות רגילות, לעומת 54% בארץ"ב כולה. על פי הכתבה, בשנת 2004 החל שינוי במדיניות המדינה, והוא הגבירה את השילוב. השינוי החל בעקבות לחץ כבד שהופעל על ידי הממשלה המרכזית. בשל הלחץ גם הקפיאה המדינה למשר שנה את הקמתם של בת"ס חדשים לחינוך מיוחד, ובשנים שלאחר מכן הקשישה את אמות המדינה לאישור פתיחת מוסדות אלה. על פי הכתבה, אחד המניעים העיקריים למדיניות זו היה כלכלי; בעוד שהחואה הממוצעת על תלמיד חינוך מיוחד משולב בארץ"ב היא 16,100 דולר לשנה, הרי שהחואה להתלמיד בבי"ס מיוחד היא 42,000–42,500 דולר לשנה. מצדדי השילוב טוענים, כי ילדי החינוך המיעוד נתרמים אקדמיית וחברתית כאחד כשם לומדים לצד תלמידים רגילים. המחוקקים

254484 | 21.1.2008-24.1.2008 | 421 | לפקודות | גולש

מקראית שמנוה, עכו, נצרת עליית, קיבוץ מלכיה, רעננה, אפרת, מודיעין, ابو-סנן, קיבוץ סעד, ירוחם, באר שבע ומושב צופר שבערבה. במסגרת בה"ס הוירטואלי לומדים התלמידים קורסים מקוונים בנושאים; כתיבה יצירתת, טכנולוגיה רפואית, בינה מלאכותית, חושים, פסיכולוגיה חברתית ועוד. בכנס האזינו התלמידים להרצאה של ראש בה"ס ללימודיו הסביבה אוניברסיטת תל אביב, פרופ' יהודה בניהו, ונפגשו לראשונה עם מרציהם ועם חברים ללימודים.

■ אונסק"ו גיבשה סטנדרטים לתקशוב במערכת החינוך –
פורטל מס"ע של מכון מופת מודיעין, כי החודש הושלם, לאחר ארבע שנות עבודה, אחד המפעלים המתוקשרים החינוכיים הגדולים בעולם. מדובר בפרויקט הסטנדרטים לתקशוב חינוכי וישומי מחשב בהוראה של אונסק"ו. על פי המאמר, בסטנדרטים שהובשו ניכרת השפעה רבה של חברות הטכנולוגיה הגדולות שהו שותפות לפרוייקט – אינטל ומיקרוסופט. כמו כן היו שותפים לביצוע הסטנדרטים; האגודה הבינלאומית ליישומי מחשב בחינוך (ISTE), והטכניון וירג'יניה. הסטנדרטים יוצגו החודש לאישור מועצת שרי החינוך של שמונה המדינות המובילות בעולם, ה-8, ושל מדינות-OECD. אם יאשרו הסטנדרטים הם ייחיבו את משרד החינוך במדינות אלו, כולל ישראל. על פי המאמר, הסטנדרטים החינוכיים מטפלים באופן מעמיק בארכעה תחומיים עיקריים של התקשוב במערכת החינוך; "ישומי מחשב בכיתה בהקשר הפדגוגי, שיתוף פעולה ותקשורת בין מורים עמיתים, התפתחות מקצועית של עובדי הוראה בתקשוב, וחדשות חינוכיות כוללת בבה"ס חלק ממערך תקשוב חינוכי. כתובות אמרב הפטנודרטיות:

<http://cst.unesco-ci.org/sites/projects/cst/default.aspx>

תומכים בעמדת זו, וטוענים, כי שיטת השילוב מכשירה יותר את התלמידים לחיים, וגם נוחה יותר לשלב המיסים האמריקניים. אולם חלק ממנהל'י בתיה"ס והמורים טוענים, כי אין להם הccessה מספקת להתמודד עם תלמידי החינוך המאוחד. גם הורים רבים דורשים להפריד בין סביבות הלמידה של ילדיהם והתלמידים הרוגלים, או אף להקים לחלק בתיכון ופרטם.

ב-2005 היו 54% תלמידי חינוך מיוחד בארץ הברית מושלמים במתמטיקה וריגלים, ובילו לפחות 80% משעות הלימודים בכיתה רגילה. לעומת זאת, ב-1990 רק כשליש מילדי החינוך המיוחד בארץ הגיעו לשם השווה.

ברשותם של לוחמים משולבים ברכבת נסיגת מיעודיהם עברו לידים. רבים מההורים רואים כיצד חלה נסיגה מהרין חותם משל המשל האמריקני, מוטלת כוֹם על ביתיה"ס או מחוץ לה. כתבה מצינית, כי תלמיד אין מסוגל להיות משולב בחינוך הרגיל. נאלצים להיאבק במחוץ החינוך שלהם על מנת לקבל שירותי חינוך מיוחדים עבורם. רבים מהתהורים רואים כיצד חלה נסיגת

בכתביה מסופר על מורה לחינוך מיוחד מהעיר קינגסטון בפנסילבניה, שבנה הולקה באוטיזם כל סבל מධיה חברתית קשה בכיתה רגילה. המורה וקובצתה של הורים נספסים, ניחלו מאבק כדי להניאו בתה'ס במחוון החינוך שלהם כיთות נפרדות לילדיהם. המאבק הוכתר בהצלחה. הורים מקומות אחרים, למשל מהעיר מלוקי במדינת ויסקונסין וממחוז מונטגומרי במדינת מרילנד, תבעו את מחוזות החינוך שלהם בቤת המשפט הפדרלי, ואילצו אותם שלא לסגור בתה'ס לחינוך מיוחד.

כתובת הכתבה:

6 BİRDİR | kav1@bezeqint.net | www.kavnet.co.il | 03

חינוך התיכון

בפגשים עם צוותי בתיה"ס, קרא מנהל המחוות ל bindActionCreators המשך ולפתח דרכיהם נספות לקידום בתיה"ס, בין היתר, באמצעות הרחבת מעורבות ההורם.

■ התאחדות – אולפנת אמי"ת-עירוני ו' בחיפה, קיימה החודש עבר מוסיקת נשמה יהודית. הערב כלל את הופעה "ונגעים בשםים" של הזמר שלמה גורן ונגן הקליניט חנן בר-סלע.

הairoע נערך כדי לציין את התאחדותה של האופנה והפעילות החינוכית-ערכית שנעשית בה. בערב השתתפו, בין היתר, הור התלמידות, ראש מינהל החינוך עירית חיפה, רחל מתוקין, מנכ"ל רשות אמי"ת, ד"ר אמנון אלדר, מפקחיה"ס ואיש ציבור. הכנסות מהמועד נתרמו לעמותת "קו לחימם".

מנוח'

■ מפגש – תלמידי כיתות י"א – י"ב מבתייה"ס התיכוניים בירושלים השתתפו בשבוע שעבר במפגש עם הרמטכ"ל, רב אלף גבי אשכנזי, שהתקיים בתיאטרון ירושלים. האירוע נערך במסגרת פרויקט "צחרי היום", המפגש איש ציבור בכירים עם תלמידים. הפרויקט מופק על ידי המחלקה לתוכניות חינוכיות במנה". במסגרת המפגש הריצה הרמטכ"ל לתלמידים על נושאים ביטחוניים העומדים בראש סדר היום הציבורי ועל תהליכי הגיוס לצה"ל ותופעת ההשתמטות. במהלך המפגש הציגו נציגי התלמידים לרמטכ"ל שאלות המעסיקות את בני הנוער לקראת גיוסם.

מחוז מרכז

■ נוהל עירוני – במערכת החינוך ברעננה נכנס החדש לתוקפו "נוהל עירוני למניעת פגיעה חברתיות". הנוהל החדש מצטרף אל "נוהל עירוני למניעת אלימות פיזית", המופיע בบทיה"ס בעיר מזהה כשותפים. הנוהל מפרט את סוג הפגיעה החברתית האסורים והם; הצעקה, שחיטה ואיום או חרם. כמו כן מגדיר הנוהל כל פגיעה. הצעקה מוגדרת כפגיעה בזכויות; כינוי גנאי פוגעים בזכותו לשומר על השם שנותנו ליד הורי, חיטוט בחפציו של חבר הוא פגעה בזכותו לפרטיות. הנוהל גם מפרט את התగובות שיינקטו בתיה"ס בעקבות ארוע של פגעה חברתית והן; מילוי דוח' ארוע על ידי התלמיד הנפגע, שיחת בירור וגישה, והتنצלות של התלמיד הפוגע. לאחר שלוש תלונות מושעה התלמיד הפוגע מהלימודים בכיתה ומילוי דוח' ההורי מזומנים לשיחה עם מנהל בתיה"ס, ובכיתה מופעלת תוכנית התערבות בהנחיית יועצת.

בסיום הביקור הודיעה שמחון לראש המועצה המקומית, עלי עאסלה, כי תקיים בקרוב ישיבה רב מڪוציאית שתבחן דרכי לשיפור הישגי מערכת החינוך ביישוב. בין הנושאים שייעלו על הפרק; שיפור ציוני הבגרות ואיכות התעודות, הפחתת היקף הנשירה והמעבר של תלמידים לבתי"ס מחוץ לישוב, והטמעת ערך טוהר הבחינות.

המקומית, עלי עאסלה, כי תקיים בקרוב ישיבה רב מڪוציאית, שתבחן דרכי לשיפור הישגי מערכת החינוך ביישוב. בין הנושאים שייעלו על הפרק; שיפור ציוני הבגרות ואיכות התעודות, הפחתת היקף הנשירה והמעבר של תלמידים לבתי"ס מחוץ לישוב, והטמעת ערך טוהר הבחינות. "נמפה את הצריכים ונבדוק את סוגיית המשאים והכלים הדורשים למימוש", הוסיפה שמחון. מנהלת המחוות הבטיחה, כי כל הפעולות ייעשו בשיטות עם הרשות המקומית.

מהמוח זכר נמסר, כי במערכת החינוך בערבה לומדים כ-7,000 תלמידים בגילאי טרום חובה ועד י"ב. ביישוב יש 46 גני ילדים ו-11 בת"ס.

מחוז חיפה

■ תוכניות – מנהל המחוות, אהרון זבידה, סייר בשבוע שעבר בתיה"ס היסודות שלולה וחופית בחיפה. בתיה"ס שלווה שבקרית אליעזר, מרבית התלמידים הם יוצאי מדינות חבר העמים וכשליש מתלמידים – לconi' שמיעה. במהלך הביקור סיירה המנהלת, איליאל ענור, על יוזמה חינוכית המתקיימת בתיה"ס, שבמסגרתה חונכים תלמידים שומעים את חברים לקוי' השמיעה. מהUCH זכר נמסר, כי בתיה"ס מתקיימות מספר תוכניות "משעלים" לקידום ההישגים בעברית בקרב התלמידים העולים, למודי ימאות בכיתה ה, ותוכניות "ובלטים" לקידום תלמידים מצטיינים מכיתה ח'.

בתיה"ס חופית מתקיים תגבור לימודי יהדות (תל"י). המנהלת, מيري אלדר, הציגה בפני מנהל המחוות נתונים על בתיה"ס ויעדי ועל פעילויות לצמצום פערים לימודים המתקיימות בו. כמו כן נפגש מנהל המחוות עם נציגי מועצת התלמידים של בית"ס, שסייעו לו על התפקידים שהם ממלאים בהפסוקות הפעילות, לעידוד הקריאה וסיעוע למניעת אלימות. גם בתיה"ס חופית הציגו בפני מנהל המחוות תוכניות בית ספריות ובהן; תוכנית ייח"ד במדעים, שבמסגרתה חונכים תלמידי כיתות ח' את תלמידי כיתות ג', ותגבור לימודי היהדות.

■ נהנו – ב"ס מעלה הבשור שבמועצה האזורית אשכול, נמצא בקרבת רצoute עזה. מייעון ביה"ס האחרון מתאר ימים גודשי קסמים, פצמרים"ם וירי צלפים. בשל המצב הביטחוני מצוי המידיעון למחנכות, כי עליה לדוח מיד בוקר למציאות על כל תלמיד הנעדר מהלימודים.

עם זאת, ממשיכה בתיה"ס הפעולות החברתיות. כך, למשל, יזמה מועצת התלמידים באחת הפסיקות בשבוע שעבר, שנאנפּו על ידי התלמידים וחברי הצוות. את הפסיקת ליוויה בנגינה להקת תלמידים. במיכרת העוגות נאספו 400 ש"ח, שייתרמו לאוכלוסיות נזקקות.

מחוז צפון

■ מוביל חינוך – כנס למובילי חינוך במצור הבדואי בצפון, התקיים בשבוע שעבר במלון קיבוץ לבא בגליל התחתון. בכנס השתתפו; הממונה על החינוך במצור הבדואי במחוז, רמי דר מוחמד אלהיב, מפקח המחוות, רמי רביב, מנהל מינהל חברה ונוצר במחוז, יוסי כיטוב, מפקחים, מנהלי בתיה"ס על-יסודות ומנהלי מחלקות חינוך מהמגזר הבדואי בצפון. כמו כן השתתפו בכנס קציני צבא בדואים בכירים. נושא הכנס היה; "מרכזי החזות החברתי של הנוער הבדואי". בכנס התקיימו הרצאות ודינונים בנושאים; תרומות בני הנוער הבדואים להילאה, שמירת הזיקה של בני הנוער למורשת העדה, וחינוך לשירות צבאי.

בכנס הרצוו, בין היתר, קצינים מצה"ל על תהליכי הגיוס של הצעירים הבדואים והפעולות שננקט הצבא להעצמת החילים בני העדה. בכנס גם השתתף שר הביטחון לשעבר, פרופ' משה ארנס, שהרצה על "ברית החיימ" בין העדה הבדואית ומדינת ישראל. ארנס הדגיש בדבריו, כי מדינת ישראל חייבה לטפח את המגזר הבדואי ולהפנות משאבים נוספים לקידומו. את הכנס יזם והפיק מפקח מינהל חברה ונוצר במחוז, סואעד סאלח.

מהUCH זכר נמסר, כי במערכת החינוך בצפון לומדים כ-20 אלף תלמידים מהמגזר הבדואי. **■ בשיתוף –** מנהלת המחוות, אורנה שמחון, סיירה בשבוע שעבר במערכת החינוך בערבה. מנהלת המחוות סיירה בתיה"ס; יסוד א' – אבן סינא, יסוד ב', יסוד ה', יסוד ו' – אלבירון, ומוקף ابن חלון. כמו כן בקרה שמחון בחוות החקלאית שבישוב. בחוות צפתה מנהלת המחוות בתלמידים שהכינו סבון מצמחי מרפא ותבלין, סיירה בפינת החיה, ושםעה על פרויקט לשיקום אסירים המתקיים במקומם. בסיום הביקור הודיעה שמחון לראש המועצה